

**VOORTGEZET
LEREN**

Een campagne van
de VO-raad

Leerlingen motiveren
met toekomstgericht
onderwijs

Motivatie in de klas

Michiel Lucassen

VO RAAD

Afbeelding via: <https://www.spanskt.com/the-best-way-to-learn-about-who-you-are/>

Motivatie

Wie ben ik?

- Michiel Lucassen
- Docent/ontwikkelaar
- Vernieuwenderwijs
- Feedback, procesmatig werken, creativiteit, technologie... en motivatie!

Vernieuwender**wijs**

Motivatie

Deze webinar

45 minuten

Literatuur

Praktijk(ervaring)

Inspiratie

Motivatie

Wat je moet weten

- Er is geen 'motivatie-knop'
- Je kunt als docent wél veel doen voor meer motivatie
- Het gaat ook over jouw eigen motivatie als docent...

Motivatie?

VS.

Hydrogen	H	1+	Protactinium	Pa	3+
Helium	He	1+	Thorium	Th	2+
Lithium	Li	1+	Uranium	U	2+
Beryllium	Be	2+	Neptunium	Np	3+
Boron	B	3+	Plutonium	Pu	3+
Carbon	C	4+	Americium	Am	3+
Nitrogen	N	3+	Curium	Cm	3+
Oxygen	O	2+	Berkelium	Bk	3+
Fluorine	F	1+	Californium	Cf	3+
Neon	Ne	0	Einsteinium	Es	3+
Sodium	Na	1+	Fermium	Fm	3+
Magnesium	Mg	2+	Mendelevium	Md	3+
Aluminum	Al	3+	Nobelium	Nb	3+
Silicon	Si	4+	Lanthanum	La	3+
Phosphorus	P	3+	Cerium	Ce	3+
Sulfur	S	2+	Praseodymium	Pr	3+
Chlorine	Cl	1+	Neodymium	Nd	3+
Argon	Ar	0	Europium	Eu	3+
Potassium	K	1+	Gadolinium	Gd	3+
Calcium	Ca	2+	Terbium	Tb	3+
Scandium	Sc	3+	Dysprosium	Dy	3+
Titanium	Ti	4+	Ytterbium	Yb	3+
Vanadium	V	5+	Lutetium	Lu	3+
Chromium	Cr	6+	Yttrium	Y	3+
Manganese	Mn	7+	Strontium	Sr	2+
Iron	Fe	8+	Zirconium	Zr	4+
Cobalt	Co	9+	Niobium	Nb	5+
Nickel	Ni	10+	Molybdenum	Mo	6+
Copper	Cu	11+	Technetium	Tc	7+
Zinc	Zn	12+	Ruthenium	Ru	8+
Gallium	Ga	13+	Rhodium	Rh	9+
Germanium	Ge	14+	Palladium	Pd	10+
Arsenic	As	15+	Silver	Ag	11+
Selenium	Se	16+	Cadmium	Cd	12+
Bromine	Br	17+	Indium	In	13+
Krypton	Kr	18+	Tin	Sn	14+
Xenon	Xe	18+	Antimony	Sb	15+
Radon	Rn	18+	Tellurium	Te	16+
			Iodine	I	17+
			Xenon	Xe	18+
			Barium	Ba	2+
			Lanthanum	La	3+
			Cerium	Ce	3+
			Praseodymium	Pr	3+
			Neodymium	Nd	3+
			Europium	Eu	3+
			Gadolinium	Gd	3+
			Terbium	Tb	3+
			Dysprosium	Dy	3+
			Ytterbium	Yb	3+
			Lutetium	Lu	3+
			Yttrium	Y	3+
			Strontium	Sr	2+
			Zirconium	Zr	4+
			Niobium	Nb	5+
			Molybdenum	Mo	6+
			Technetium	Tc	7+
			Ruthenium	Ru	8+
			Rhodium	Rh	9+
			Palladium	Pd	10+
			Silver	Ag	11+
			Cadmium	Cd	12+
			Indium	In	13+
			Tin	Sn	14+
			Antimony	Sb	15+
			Tellurium	Te	16+
			Iodine	I	17+
			Xenon	Xe	18+
			Barium	Ba	2+
			Lanthanum	La	3+
			Cerium	Ce	3+
			Praseodymium	Pr	3+
			Neodymium	Nd	3+
			Europium	Eu	3+
			Gadolinium	Gd	3+
			Terbium	Tb	3+
			Dysprosium	Dy	3+
			Ytterbium	Yb	3+
			Lutetium	Lu	3+
			Yttrium	Y	3+
			Strontium	Sr	2+
			Zirconium	Zr	4+
			Niobium	Nb	5+
			Molybdenum	Mo	6+
			Technetium	Tc	7+
			Ruthenium	Ru	8+
			Rhodium	Rh	9+
			Palladium	Pd	10+
			Silver	Ag	11+
			Cadmium	Cd	12+
			Indium	In	13+
			Tin	Sn	14+
			Antimony	Sb	15+
			Tellurium	Te	16+
			Iodine	I	17+
			Xenon	Xe	18+
			Barium	Ba	2+
			Lanthanum	La	3+
			Cerium	Ce	3+
			Praseodymium	Pr	3+
			Neodymium	Nd	3+
			Europium	Eu	3+
			Gadolinium	Gd	3+
			Terbium	Tb	3+
			Dysprosium	Dy	3+
			Ytterbium	Yb	3+
			Lutetium	Lu	3+
			Yttrium	Y	3+
			Strontium	Sr	2+
			Zirconium	Zr	4+
			Niobium	Nb	5+
			Molybdenum	Mo	6+
			Technetium	Tc	7+
			Ruthenium	Ru	8+
			Rhodium	Rh	9+
			Palladium	Pd	10+
			Silver	Ag	11+
			Cadmium	Cd	12+
			Indium	In	13+
			Tin	Sn	14+
			Antimony	Sb	15+
			Tellurium	Te	16+
			Iodine	I	17+
			Xenon	Xe	18+
			Barium	Ba	2+
			Lanthanum	La	3+
			Cerium	Ce	3+
			Praseodymium	Pr	3+
			Neodymium	Nd	3+
			Europium	Eu	3+
			Gadolinium	Gd	3+
			Terbium	Tb	3+
			Dysprosium	Dy	3+
			Ytterbium	Yb	3+
			Lutetium	Lu	3+
			Yttrium	Y	3+
			Strontium	Sr	2+
			Zirconium	Zr	4+
			Niobium	Nb	5+
			Molybdenum	Mo	6+
			Technetium	Tc	7+
			Ruthenium	Ru	8+
			Rhodium	Rh	9+
			Palladium	Pd	10+
			Silver	Ag	11+
			Cadmium	Cd	12+
			Indium	In	13+
			Tin	Sn	14+
			Antimony	Sb	15+
			Tellurium	Te	16+
			Iodine	I	17+
			Xenon	Xe	18+
			Barium	Ba	2+
			Lanthanum	La	3+
			Cerium	Ce	3+
			Praseodymium	Pr	3+
			Neodymium	Nd	3+
			Europium	Eu	3+
			Gadolinium	Gd	3+
			Terbium	Tb	3+
			Dysprosium	Dy	3+
			Ytterbium	Yb	3+
			Lutetium	Lu	3+
			Yttrium	Y	3+
			Strontium	Sr	2+
			Zirconium	Zr	4+
			Niobium	Nb	5+
			Molybdenum	Mo	6+
			Technetium	Tc	7+
			Ruthenium	Ru	8+
			Rhodium	Rh	9+
			Palladium	Pd	10+
			Silver	Ag	11+
			Cadmium	Cd	12+
			Indium	In	13+
			Tin	Sn	14+
			Antimony	Sb	15+
			Tellurium	Te	16+
			Iodine	I	17+
			Xenon	Xe	18+
			Barium	Ba	2+
			Lanthanum	La	3+
			Cerium	Ce	3+
			Praseodymium	Pr	3+
			Neodymium	Nd	3+
			Europium	Eu	3+
			Gadolinium	Gd	3+
			Terbium	Tb	3+
			Dysprosium	Dy	3+
			Ytterbium	Yb	3+
			Lutetium	Lu	3+
			Yttrium	Y	3+
			Strontium	Sr	2+
			Zirconium	Zr	4+
			Niobium	Nb	5+
			Molybdenum	Mo	6+
			Technetium	Tc	7+
			Ruthenium	Ru	8+
			Rhodium	Rh	9+
			Palladium	Pd	10+
			Silver	Ag	11+
			Cadmium	Cd	12+
			Indium	In	13+
			Tin	Sn	14+
			Antimony	Sb	15+
			Tellurium	Te	16+
			Iodine	I	17+
			Xenon	Xe	18+
			Barium	Ba	2+
			Lanthanum	La	3+
			Cerium	Ce	3+
			Praseodymium	Pr	3+
			Neodymium	Nd	3+
			Europium	Eu	3+
			Gadolinium	Gd	3+
			Terbium	Tb	3+
			Dysprosium	Dy	3+
			Ytterbium	Yb	3+
			Lutetium	Lu	3+
			Yttrium	Y	3+
			Strontium	Sr	2+
			Zirconium	Zr	4+
			Niobium	Nb	5+
			Molybdenum	Mo	6+
			Technetium	Tc	7+
			Ruthenium	Ru	8+
			Rhodium	Rh	9+
			Palladium	Pd	10+
			Silver	Ag	11+
			Cadmium	Cd	12+
			Indium	In	13+
			Tin	Sn	14+
			Antimony	Sb	15+
			Tellurium	Te	16+
			Iodine	I	17+
			Xenon	Xe	18+
			Barium	Ba	2+
			Lanthanum	La	3+
			Cerium	Ce	3+
			Praseodymium	Pr	3+
			Neodymium	Nd	3+
			Europium	Eu	3+
			Gadolinium	Gd	3+
			Terbium	Tb	3+
			Dysprosium	Dy	3+
			Ytterbium	Yb	3+
			Lutetium	Lu	3+
			Yttrium	Y	3+
			Strontium	Sr	2+
			Zirconium	Zr	4+
			Niobium	Nb	5+
			Molybdenum	Mo	6+
			Technetium	Tc	7+
			Ruthenium	Ru	8+
			Rhodium	Rh	9+
			Palladium	Pd	10+
			Silver	Ag	11+
			Cadmium	Cd	12+
			Indium	In	13+
			Tin	Sn	14+
			Antimony	Sb	15+
			Tellurium	Te	16+
			Iodine	I	17+
			Xenon	Xe	18+
			Barium	Ba	2+
			Lanthanum	La	3+
			Cerium	Ce	3+
			Praseodymium	Pr	3+
			Neodymium	Nd	3+
			Europium	Eu	3+
			Gadolinium	Gd	3+
			Terbium	Tb	3+
			Dysprosium	Dy	3+
			Ytterbium	Yb	3+
			Lutetium	Lu	3+
			Yttrium	Y	3+
			Strontium	Sr	2+
			Zirconium	Zr	4+
			Niobium	Nb	5+
			Molybdenum	Mo	6+
			Technetium	Tc	7+
			Ruthenium	Ru	8+
			Rhodium	Rh	9+
			Palladium	Pd	10+
			Silver	Ag	11+
			Cadmium	Cd	12+
			Indium	In	13+
			Tin	Sn	14+
			Antimony	Sb	15+
			Tellurium	Te	16+
			Iodine	I	17+
			Xenon	Xe	18+
			Barium	Ba	2+
			Lanthanum	La	3+
			Cerium	Ce	3+
			Praseodymium	Pr	3+
			Neodymium	Nd	3+
			Europium	Eu	3+
			Gadolinium	Gd	3+
			Terbium	Tb	3+
			Dysprosium	Dy	3+
			Ytterbium	Yb	3+
			Lutetium	Lu	3+
			Yttrium	Y	3+
			Strontium	Sr	2+
			Zirconium	Zr	4+
			Niobium	Nb	5+
			Molybdenum	Mo	6+
			Technetium	Tc	7+
			Ruthenium	Ru	8+
			Rhodium	Rh	9+
			Palladium	Pd	10+
			Silver	Ag	11+
			Cadmium	Cd	12+
			Indium	In	13+
			Tin		

**Er moet toch meer zijn dan
belonen en straffen?**

*"Ik doe dit,
want het
moet"*

*"Ik wil dit, voor
mijzelf"*

Extrinsieke
motivatie

Intrinsieke
motivatie

Motivatie

Wat is motivatie?

- Motivatie is de reden waarom je iets doet
- Dat kan vanuit jezelf...
- ...Of vanuit een externe prikkel
- Extrinsieke motivatie kan ook positief zijn!
- Maar intrinsieke motivatie is veel sterker en blijvend

Dalende trend

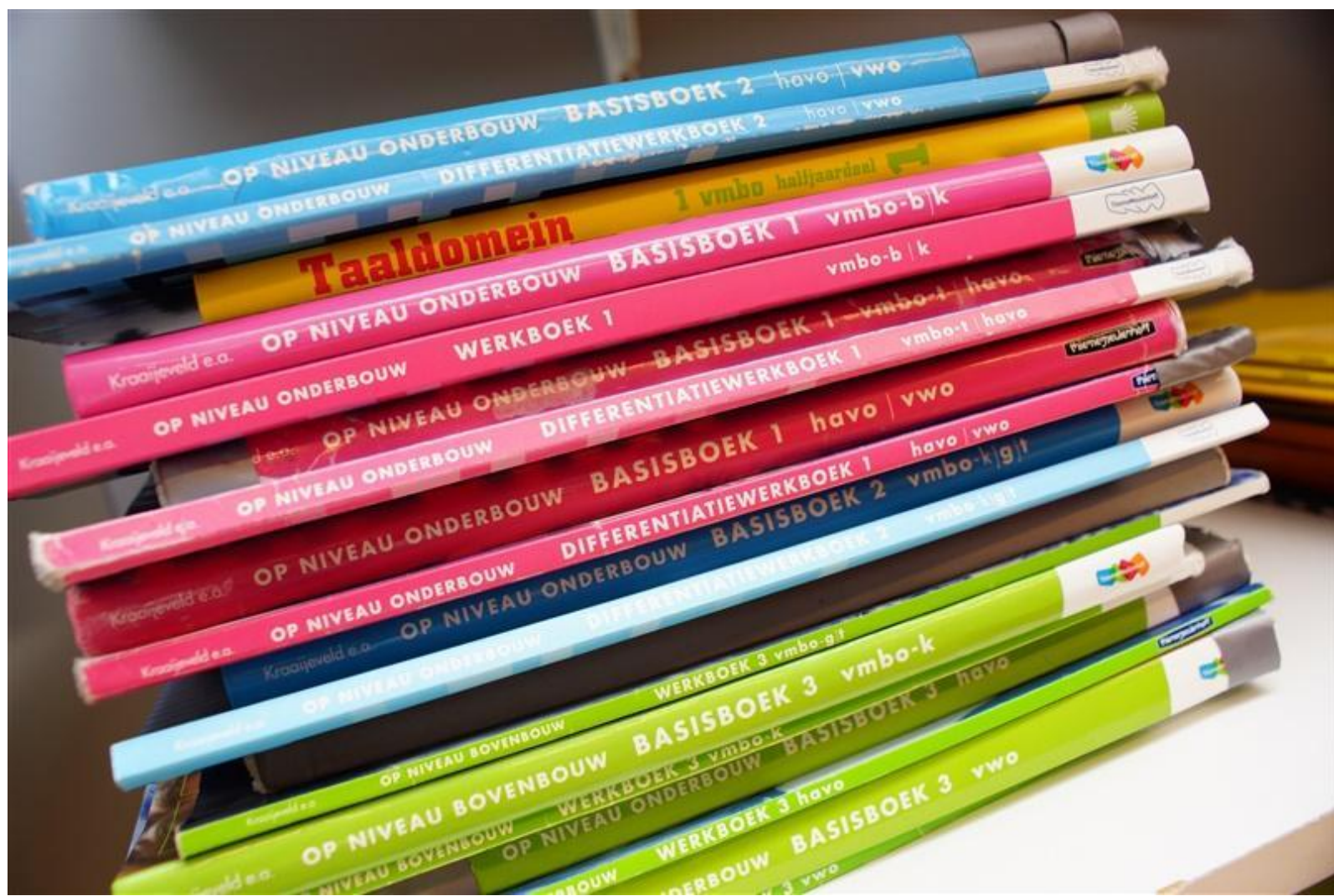
Motivatatie omlaag, slechtere cijfers: 'Jongeren vinden traditioneel onderwijs te saai'

02 december 2019 16:40

Afbeelding via: <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/4941921/cijfers-motivatatie-middelbaar-onderwijs-scholen-docenten/>

Motivatie

Lekker duidelijk al die doelen!

37. De leerling leert een kader van tien tijdvakken te gebruiken om gebeurtenissen, ontwikkelingen en personen in hun tijd te plaatsen. De leerling leert hierbij over kenmerkende aspecten van de volgende tijdvakken:

- tijd van jagers en boeren (prehistorie tot 3000 voor Chr.);
- tijd van Grieken en Romeinen (3000 voor Chr.);
- tijd van monniken en ridders (500–1000);
- tijd van steden en staten (1000–1500);
- tijd van ontdekkers en hervormers (1500–1600);
- tijd van regenten en vorsten (1600–1700);
- tijd van burgers en stoommachines (1700–1800);
- tijd van wereldoorlogen (1900–1950), en
- tijd van televisie en computer (1950–heden).

De leerling leert daarbij in elk geval de relatie te leggen tussen de gebeurtenissen en hedendaagse ontwikkelingen. De vensters van de canon van Nederland dienen als uitgangspunt ter illustratie van de tijdvakken.

Voor tijdvak 7 gelden de volgende kenmerkende aspecten:

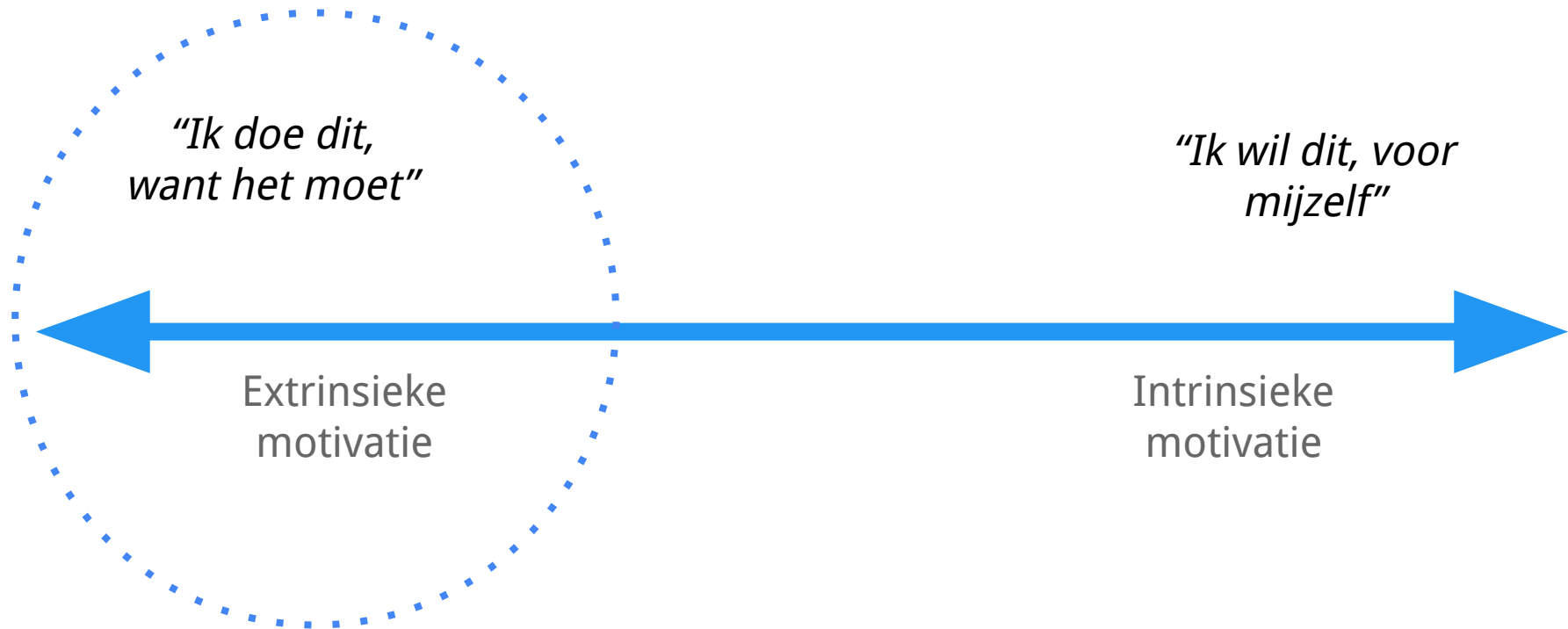
- rationeel optimisme en 'verlicht denken' dat werd toegepast op alle terreinen; godsdienst, politiek, economie en sociale verhoudingen;
- voortbestaan van het ancien régime met pogingen om het vorstelijk
- verlichte wijze vorm te geven (verlicht absolutisme);
- uitbouw van de Europese overheersing, met name in de vorm van
- verbonden transatlantische slavenhandel, en de opkomst van he
- democratische revoluties in westerse landen met als gevolg
- ten en staatsburgerschap.

Moet onderwijs effectief & efficiënt zijn?

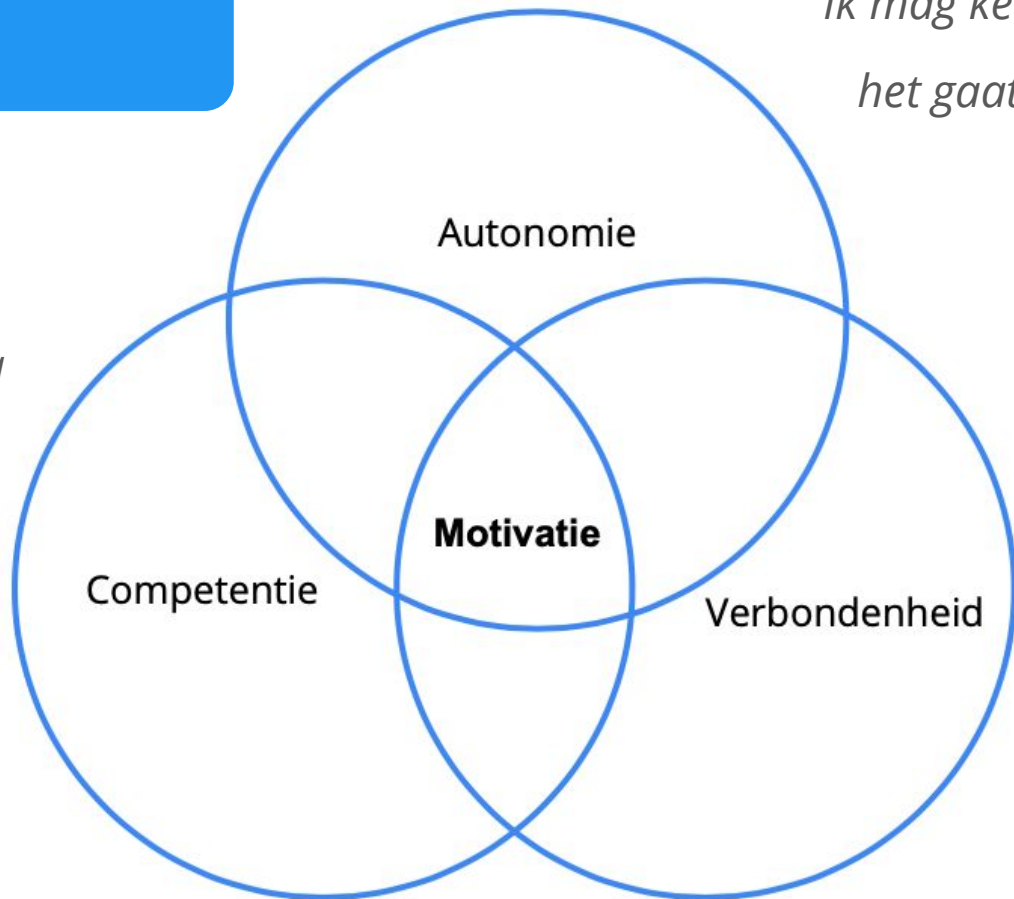
Dat moet anders kunnen, toch?

Motivatie

3 ingrediënten

*"Ik leer hiervan, ik ga
zichtbaar vooruit"*

*"Ik mag keuzes maken,
het gaat over mij"*

*"We doen het samen,
ik hoor ergens bij"*

Motivatie

Wat is motivatie?

- Autonomie, competentie en verbondenheid zijn sterke ingrediënten
- Alleen... er is altijd een 'marge'
- Hoe doe je dit dan in de klas?

Motivatie

Marge per leerling

"Saai, te makkelijk"

"Ja! Precies interessant!"

"Meh, veel te lastig dit"

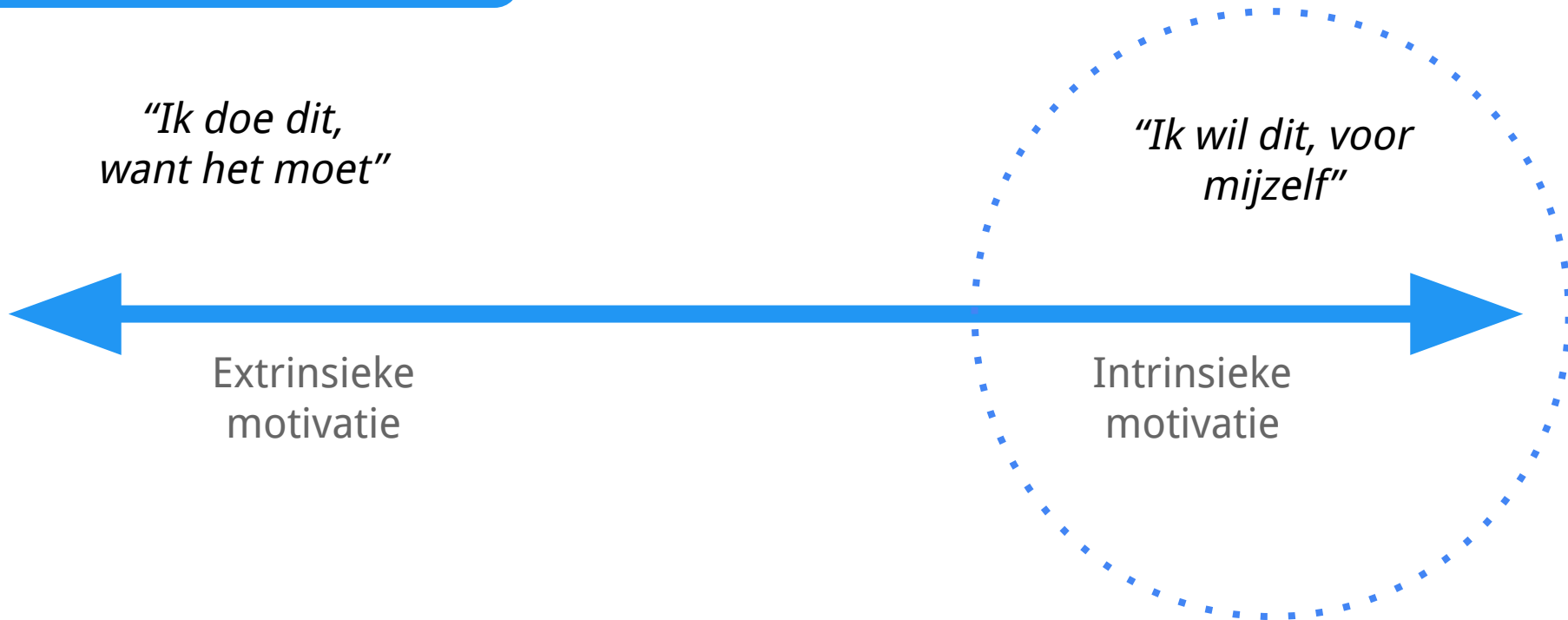

Maar wat kunnen we dan als docent?

Motivatatie

Meer intrinsiek?

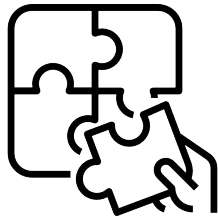

Motivatatie

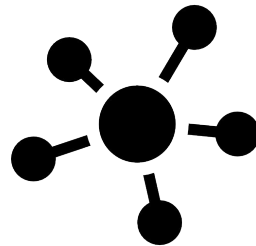
Tips voor in de les

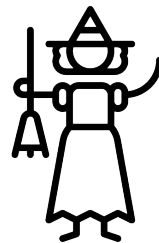
**Nieuwsgierig
maken**

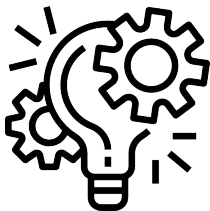
Ruimte voor spel

**Verbindingen
leggen**

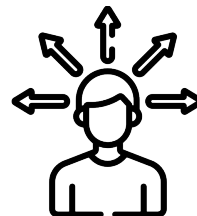
**Fantasie &
creativiteit**

Innovatie

Risico nemen

Keuzes maken

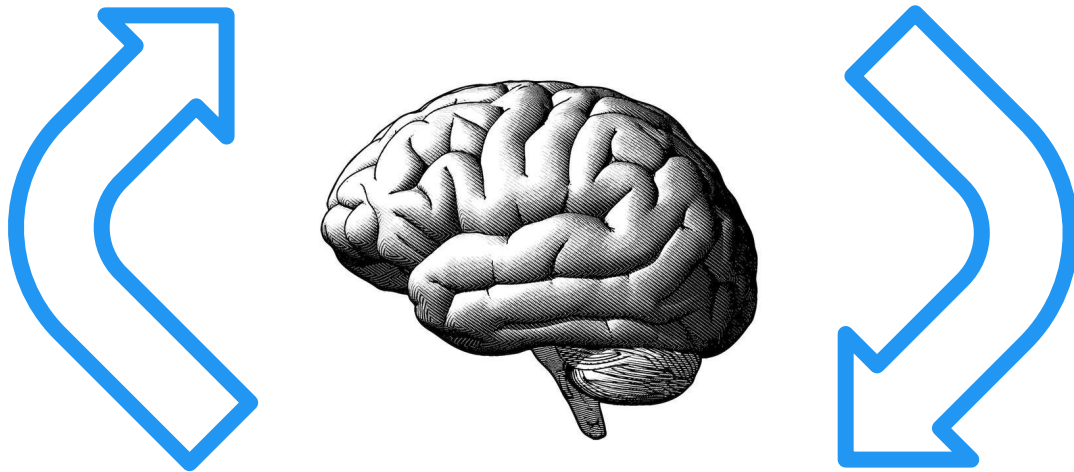
Nieuwsgierigheid

Motivatie

Nieuwsgierigheid!

Anticipatie

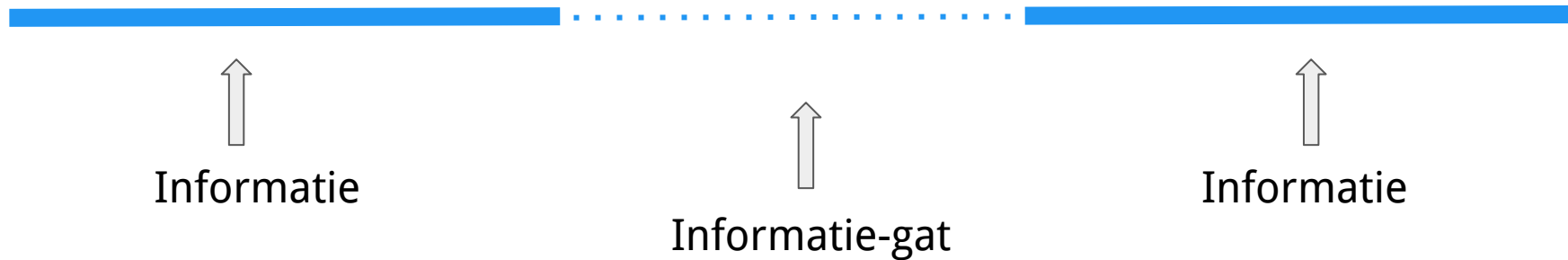

De beloning... dopamine!

Motivatie

Nieuwsgierigheid!

Motivatie

Nieuwsgierigheid!

- Wanneer je iets **wil** weten gaat je brein in de leerstand
- Letterlijk een honger gevoel
- Beloning bij het vinden van het antwoord
- Context en voorkennis is dus belangrijk: zonder aansluiting geen nieuwsgierigheid...

Ruimte voor fantasie & creativiteit

Hoe maak jij het leren zichtbaar?

Meer inspiratie?

Vernieuwonderwijs.nl is een platform van, voor en door docenten. Hier vind je artikelen, video's, boeken en andere tips over de nieuwste ontwikkelingen, gedachten over onderwijs, onderzoeken, professionalisering, apps en tools en lesideeën.

Motivatie

Fantasie & creativiteit

- Leren zichtbaar maken motiveert
- Ruimte voor de leerling om fantasie & creativiteit te gebruiken
- Inhoud moet wel voorop staan
- Tip 1: geef niet teveel ruimte in keuzes
- Tip 2: je mag het ook aan de leerling vragen

Genoeg gereedschap!

Onthouden

Herkennen
Opsommen
Beschrijven
Identificeren
Herinneren
Benoemen
Aanwijzen
Vinden

Begrijpen

Interpreteren
Toelichten
Classificeren
Samenvatten
Afleiden
Vergelijken
Uitleggen

Toepassen

Uitvoeren
Gebruiken
Hanteren

Evalueren

Checken
Coördineren
Bekritiseren
Beoordelen
Testen
Vaststellen
Monitoren

Analyseren

Onderscheiden
Organiseren
Ontleden
Integreren
Structureren
Deconstrueren

Creëren

Visualiseren
Reorganiseren
Plannen
Ontwerpen
Produceren
Construeren

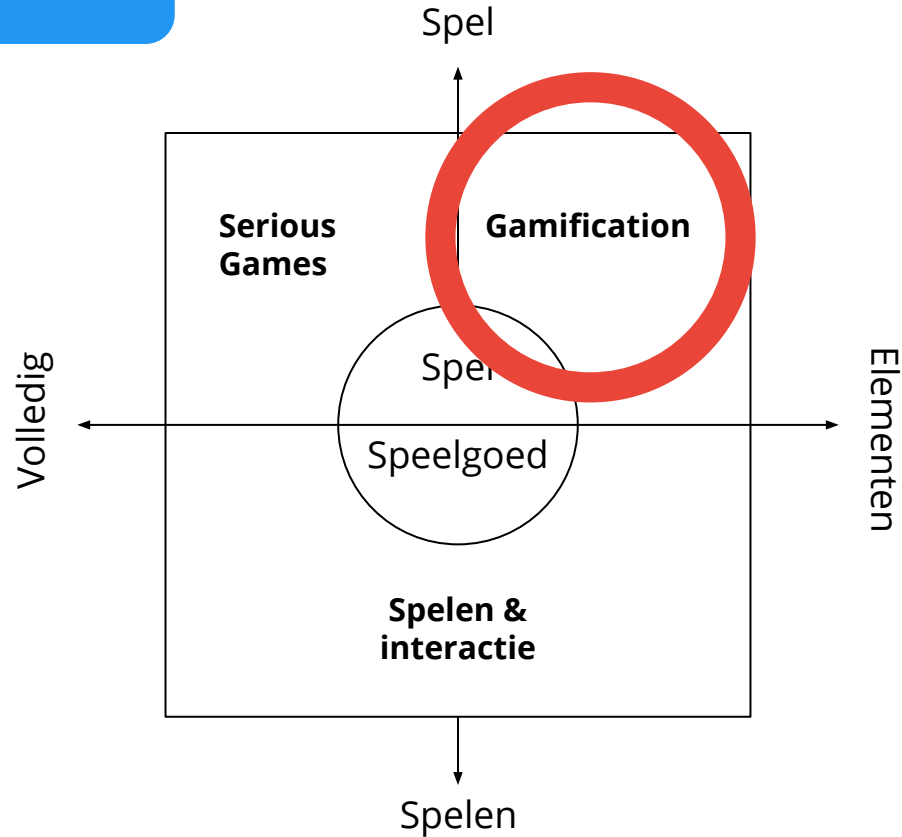
Ruimte voor spel

Motivatie

Gamification

Motivatie

Spel elementen

Dynamiek

Drijvende krachten

Mechanismen

Processen die spel gaande houden

Componenten

Tastbare elementen

Motivatie

Spel elementen

- Veel elementen die werken
- Verhoogt motivatie en betrokkenheid
- Kan ook richting extrinsieke motivatie gaan
- Afhaken ligt op de loer

Skill Tree Politiek en Beleid

Klas: _____

Naam: _____

Informatie Skill Tree

Deze skill tree bevat alles wat je moet kennen en kunnen voor het onderdeel politiek en beleid. Je werkt zelfstandig door de verschillende onderdelen heen. Zodra je een kerndoel helemaal hebt verwerkt, dan kun je de oefentoets van dat onderdeel maken. Zodra je in totaal 5 x hebt, dan mag je het schoolexamen (SE) maken.

Introductie Politiek en Beleid

Krijg uitleg van je docent over hoe je met deze skill tree aan het onderwerp Politiek en Beleid gaat werken.

Stappenplan skills

Lees de leertekst bij het onderdeel en markeer lastige woorden.

Verwerk de leertekst met een verwerkingsvorm in je schrift.

Maak de oefenvragen van het onderdeel en kijk deze na.

Geef in je verwerking aan wat je nog niet goed kent. Ken je het hele onderdeel? Kruis dit aan.

Oefentoets kerndoel 4

- 0 - 5 vragen goed
- 6 - 8 vragen goed
- 9 - 10 vragen goed

4 - Knelpunten besluitvorming

Knelpunten, oplossingen voor de knelpunten en voor- en nadelen van een referendum (her)kennen.

3 - Fasen besluitvorming

Kunnen uitleggen op welke wijze overleidsbeleid tot stand komt.

3 - Invloed Individuele burgers

Kunnen herkennen en kunnen benoemen welke invloed burgers hebben op de politieke besluitvorming.

3 - Invloed Massamedia

Herkennen welke rol de media heeft bij de politieke besluitvorming.

1.2 - Verhoudingen

Weten hoe de regering en het parlement zich tot elkaar verhouden.

1.2 - Taken en Rechten

Weten welke taken en rechten de regering en het parlement hebben.

1.2 - Wetgeving

Weten hoe wetten tot stand komen.

3 - Invloed Groepen

Kunnen herkennen en benoemen welke invloed groepen en organisaties hebben op de politieke besluitvorming.

Oefentoets kerndoel 3

- 0 - 7 vragen goed
- 8 - 12 vragen goed
- 13 - 15 vragen goed

1.1 - Democratie en Dictatuur

Kenmerken parlementaire democratie (her)kennen. Verschillen dictatuur en democratie (her)kennen.

1.2 - Kabinetsformatie

Weten hoe de parlementaire democratie in Nederland werkt.

1.3 - Provinciebestuur

Weten hoe het provinciale bestuur werkt.

1.3 - Gemeentebestuur

Weten hoe het gemeentebestuur werkt.

Oefentoets kerndoel 1

- 0 - 13 vragen goed
- 14 - 22 vragen goed
- 23 - 25 vragen goed

5 - Politieke stromingen

Politieke partijen en stromingen (her)kennen, uitgangspunten van partijen en stromingen (her)kennen.

1.2 - Parlementair jaar

Weten wanneer het parlementaire jaar is en wat er aan de start van het jaar wordt gedaan.

2 - Ontstaan Europese Unie

Weten waarom de Europese Unie is opgericht en op welke manier de lidstaten samenwerken.

2 - Kritiek Europese Unie

Voorbeelden kunnen benoemen van kritiek op de Europese Unie.

Oefentoets kerndoel 2

- 0 - 7 vragen goed
- 8 - 12 vragen goed
- 13 - 15 vragen goed

Oefentoets kerndoel 5

- 0 - 5 vragen goed
- 6 - 8 vragen goed
- 9 - 10 vragen goed

1.4 - Constitutionele Monarchie

Weten hoe de constitutionele monarchie werkt. Weten welke taken de Koning heeft.

2 - Bestuur Europese Unie

Weten hoe de Europese Unie wordt bestuurd.

2 - Invloed Europese Unie

Voorbeelden van de invloed van de Europese Unie op Nederland kunnen benoemen.

SE Politiek en Beleid kerndoel 1 tm 5

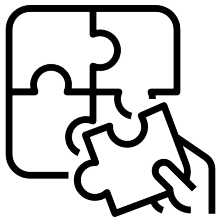
- Kerndoel 1
 - Kerndoel 2
 - Kerndoel 3
 - Kerndoel 4
 - Kerndoel 5
- Maak het schoolexamen van Politiek en Beleid kerndoel 1 tm 5 + Analyse Maatschappelijk Vraagstuk kerndoel 1 tm 3. Kijk het examen na en bespreek dit met je docent
- Cijfer: _____

Motivatie

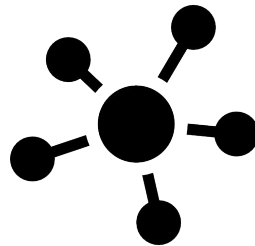
Tips voor in de les

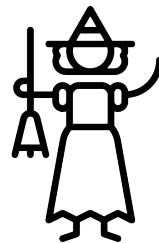
**Nieuwsgierig
maken**

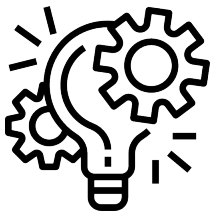
Ruimte voor spel

**Verbindingen
leggen**

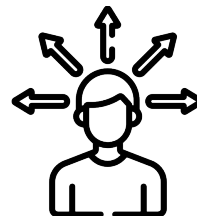
**Fantasie &
creativiteit**

Innovatie

Risico nemen

Keuzes maken

Motivatie door ontwerp

De CurriculumKit!

Een praktisch kaartspel om met je team spelenderwijs het curriculum te (her)ontwerpen met bouwstenen als leerstrategieën, feedback, werkvormen en betekenisvol toetsen.

[Curriculumkit.nl](https://www.curriculumkit.nl)

Bedankt!

Vragen? Opmerkingen? Ideeën?

info@vernieuwenderwijs.nl

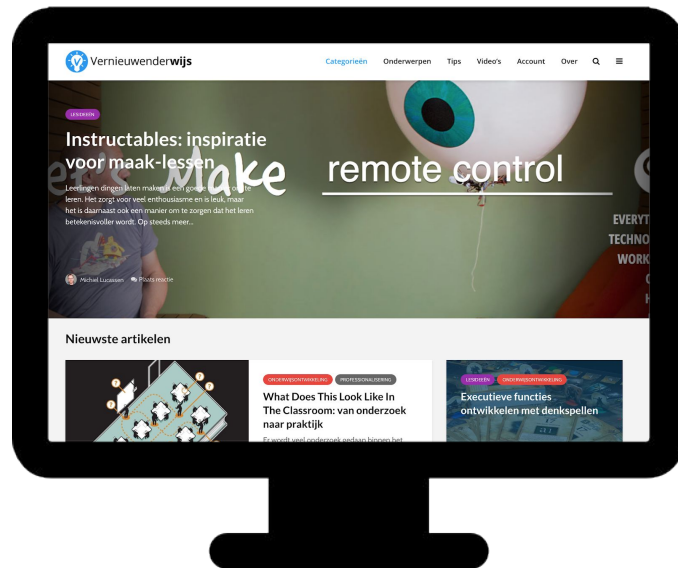
www.vernieuwenderwijs.nl

Vernieuwenderwijs

@Vernieuwenderwijs

Vernieuwenderwijs